

Mevrouw Sap (GroenLinks)

© M. Sablerolle – Gouda

Vragen van het lid Sap aan de minister van Financiën over **het advies dat de Belastingdienst aan mensen geeft om bij ongewijzigde omstandigheden geen aangifte te doen**.

De **voorzitter**: Ik heet de minister van Financiën van harte welkom.

□

Mevrouw **Sap** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter. Dit is de tijd waarin mensen bezig zijn met hun belastingaangifte over 2009. Veel mensen hebben dit jaar geen aangiftebiljet ontvangen, maar een advies van de Belastingdienst; een advies om toch vooral geen aangifte te doen. Belastingdeskundigen hebben hierover vanochtend aan de bel getrokken. Zij wijzen erop dat een groot deel van deze groep toch recht heeft op belastingteruggave en door de Belastingdienst op het verkeerde been is gezet. Vooral werknemers met een kleine baan lopen hierdoor vaak geld mis. Volgens de FNV kan het nadeel oplopen tot wel € 1700. GroenLinks vindt dit een ernstige zaak. Zeker in deze tijden van crisis kunnen mensen een belastingteruggave goed gebruiken. Dit geldt temeer voor mensen met een smalle beurs voor wie elk tientje telt.

Voorzitter. Ik heb de volgende vragen aan de staatssecretaris, pardon aan de minister van Financiën. Ik moet nog even wennen.

1. Waarom adviseert de Belastingdienst mensen om af te zien van aangifte en hoeveel mensen hebben zo'n advies gekregen?

2. Klopt het dat een deel van deze mensen toch recht heeft op teruggave en hoeveel mensen dreigen hierdoor te worden gedupeerd?

3. Klopt het dat hierdoor vooral kwetsbare groepen worden geraakt die geen geld hebben om een belastingadviseur in te huren?

4. Is de minister het met mij eens dat hier sprake is van een communicatiefout van de Belastingdienst?

5. Is de minister bereid, deze fout recht te zetten door de Belastingdienst een nieuwe brief aan de betrokkenen te laten sturen met de boodschap dat aangifte meestal wel degelijk loont?

□

Minister **De Jager**: Voorzitter. Ik heb goed nieuws voor mevrouw Sap, maar misschien vindt zij het wel slecht nieuws, dat weet ik niet. Niet alles wat er in de krant staat, is juist. Dat heb ik in ieder geval geleerd in de drie jaar dat ik bewindspersoon ben. Het is een beetje vreemde en ongelukkige berichtgeving die mensen op het verkeerde been zet. Ik dank mevrouw Sap dat zij mij de gelegenheid biedt om dit recht te zetten.

Deze brief wordt al jaren naar dezelfde doelgroep gestuurd. Dit is gewoon een vorm van service. Mensen die een nulaanslag hebben gehad, wordt er bij wijze van service door de Belastingdienst op gewezen dat zij bij ongewijzigde omstandigheden geen aangifte meer hoeven te doen. Anders lopen deze mensen het risico van aanmaningen of boetes. De Belastingdienst kan deze afbakening heel goed in zijn systemen aanbrengen. Tot op heden heeft deze service nog nooit problemen opgeleverd, alleen heeft de FNV hier nu een punt van gemaakt. Het managementteam van de Belastingdienst heeft de FNV vandaag om opheldering gevraagd. Wij hebben begrepen dat het de bedoeling was om mensen die recht hebben op een teruggave, daarop te attenderen. Dat is prima. De Belastingdienst stuurt andere brieven naar andere doelgroepen, juist om hen erop te attenderen dat zij wel aangifte moeten doen. De doelgroep waar het hier om gaat, zijn mensen met een partner die geen inkomen heeft of zeer weinig verdient. De ene partner heeft dus wel inkomen, maar de andere niet of zeer weinig. Het overgrote deel van deze doelgroep hoeft geen aangifte te doen. Ik weet niet of dit 95%, 99% of 99,9% is.

Ik heb de brief hier bij me. Daarin wordt er uitdrukkelijk op geattendeerd dat men, indien er wel sprake is van gewijzigde omstandigheden, wel aangifte kan doen. Die brief sturen wij als service om allerlei gedoe te voorkomen. Mensen zijn bang dat zij aangifte moeten doen, terwijl dat niet nodig is. In Nederland hebben 630.000 mensen zo'n brief gekregen en in het buitenland 15.000. Het betreft een zeer specifieke doelgroep.

De voor sommigen lucratieve boxenschuif met box 3 waarmee men een paar tientjes belasting kan besparen, blijft mogelijk, ook na deze brief. In dat geval doet de meestverdienende partner aangifte en klikt daarbij aan dat hij boxen wil schuiven voor de minstverdienende partner. Daarmee doet hij automatisch ook aangifte voor de minstverdienende partner.

In de brief wordt ook duidelijk gemaakt dat je onder bepaalde omstandigheden alsnog aangifte kunt doen. Ik denk dat de brief duidelijk is. Nogmaals, dank voor de gelegenheid om dit recht te zetten.

Mevrouw **Sap** (GroenLinks): Ik dank de minister voor dit antwoord. Ik blijf nog met een paar vragen zitten. Ik heb de brief ook gelezen. De teneur daarvan is toch vooral: aangifte is niet nodig, maar mocht u denken iets terug te kunnen krijgen, dan kunt u overwegen om toch aangifte te doen. Het advies is dus helder: aangifte is niet nodig. Nu heb ik begrepen dat op de achtergrond meespeelt dat er niet zozeer door wijzigingen in de persoonlijke situatie van mensen, maar door wijzigingen in de belastingregels zelf, bijvoorbeeld de verhoging van de inkomensafhanke-

lijke combinatiekorting, veel meer mensen zijn die in 2009 alsnog iets zouden kunnen terugkrijgen, terwijl ze dat in 2008 niet konden. Daarop worden mensen in de brief niet geattendeerd. Klopt dit? Is het waar dat door onderliggende wijzigingen in de belastingregels nu meer mensen recht hebben op teruggaaf dan in 2008? Is de minister het met mij eens dat deze groep nu niet goed wordt voorgelicht en dat er dus toch iets moet worden rechtgezet? Zo ja, wat gaat hij daaraan doen?

Minister **De Jager**: Nee, want daarbij gaat het met name om de doelgroep die de doorwerkbonus krijgt; daarop ben ik ook geattendeerd. Dat is echter een andere doelgroep. De Belastingdienst is op dit moment bezig om juist ook die doelgroep uit de systemen te krijgen. Het is een heel andere doelgroep. Die mensen zullen een ander type brief krijgen; ik heb daar voorbeelden van. In die brief worden zij er juist op geattendeerd dat het wél verstandig is om aangifte te doen. Wij proberen dus zelfs actief mensen op te sporen die geld terugkrijgen van de Belastingdienst. Ja, het lijkt wel sinterklaas, maar het blijft de hoofddoelstelling van de Belastingdienst om geld op te halen! Dat zeg ik voor de duidelijkheid, anders krijgen we een vreemde situatie. Mensen in een specifieke doelgroep die wel recht hebben op teruggaaf, proberen we desalniettemin uit de systemen te halen, net zoals deze specifieke doelgroep er is uitgehaald. Die mensen sturen we dan een brief, bijvoorbeeld vanwege de doorwerkbonus, waarin we ze er als service op attenderen dat ze recht hebben op teruggaaf.

De heer **Jansen** (SP): De kersverse minister brengt het soepel; complimenten daarvoor. Hij zei echter iets waarvan ik een beetje ongerust word. Hij zei: we hebben 630.000 mensen de brief gestuurd; die mensen zijn heel erg zorgvuldig geselecteerd en die hoeven door de bank genomen, of het nu in 90%, 95% of 99,9% van de gevallen is, niets te doen. Maar als het nu 90% is? Dan betekent dit dat 63.000 belastingplichtigen – dat is 10% van 630.000 – misschien in aanmerking komen voor teruggaaf en die niet krijgen. Is de minister bereid om de Kamer per brief te laten weten wat precies de criteria zijn voor de selectie voor de brief, en of het gaat om 90% of 99,9%? Dat maakt voor ons nog wel wat uit.

Minister **De Jager**: Het is veel meer dan 90%, heb ik begrepen, maar voor alle duidelijkheid en misschien ter correctie: het is eigenlijk 0% als je de brief helemaal leest. Er staat namelijk vervolgens in: voor een klein deel van degenen die de brief hebben ontvangen, is de paragraaf van toepassing dat hun omstandigheden zijn gewijzigd. Daar worden ze op geattendeerd. Op het bestaan van een heel kleine groep die wellicht toch recht zou hebben op teruggaaf, wordt dus in diezelfde brief al geattendeerd. Die service verlenen we al; ik hoef daarover dus bijvoorbeeld geen extra brief te sturen. In de brief staat al heel helder aangegeven dat het voor die groep nog steeds wel voordeel heeft om aangifte te doen. Overigens gaat het daarbij niet om de bedragen die in het artikel worden genoemd, want die herkennen wij niet. Het gaat over het algemeen om veel kleinere bedragen.

De heer **Jansen** (SP): Voorzitter ...

De **voorzitter**: Nee nee, de heer Tang krijgt het woord.

De heer **Jansen** (SP): Maar ik heb gevraagd om een verklaring.

Minister **De Jager**: Ik had verhelderd dat degenen voor wie de omstandigheden wel zijn gewijzigd, in de brief duidelijk worden opgeroepen om wel aangifte te doen. Die groep wordt daarin dus al bediend. Je zit in een van de twee categorieën. Er is geen andere categorie.

De **voorzitter**: Mijnheer Tang.

De heer **Tang** (PvdA): Ik sluit hierbij aan. De minister zegt zelf dat hij niet weet of het 95%, 99% of 99,9% is. Tegelijkertijd prijst hij wel het beleid van doelgroepen. Kan hij inzicht geven in de vraag of het 95%, 99% of 99,9% is? Dat is heel belangrijk.

Minister **De Jager**: Dat weten we pas achteraf, omdat wij nu nog niet weten of de omstandigheden van de betreffende belastingplichtigen zijn gewijzigd. Dat weet alleen de belastingplichtige. Daar wordt men in de brief echter op geattendeerd. Mij is in ieder geval geen enkel geval bekend van iemand die die brief heeft gekregen en van wie de omstandigheden niet zijn gewijzigd, maar die toch recht heeft op teruggaaf. Ik had het niet over dat verschil. Het gaat alleen over de doelgroep, voor zover ons bekend, met wél gewijzigde omstandigheden. In de brief wordt duidelijk aangegeven dat je in dat geval wel aangifte moet doen. Iedereen, de volle honderd procent, wordt er dus in bediend.

De heer **Remkes** (VVD): De minister geeft aan dat zijn departement in discussie is met de bond om die aan te spreken op de verstrekte informatie. Of is die discussie inmiddels afgerond?

Minister **De Jager**: Dat was geen discussie. Wij hebben opheldering gevraagd over hoe dit zo in de krant is gekomen. Dat is het enige.

De heer **Remkes** (VVD): Het begrip "gewijzigde omstandigheden" is abstract. Volgens mij doet de minister er in de communicatie van de Belastingdienst verstandig aan in de toekomst dat begrip veel specifieker te maken. Mensen lezen daar heel gemakkelijk overheen en realiseren zich niet wat het precies betekent, terwijl dat wel aan te geven is. Is de minister bereid daar nog eens goed naar te kijken?

Minister **De Jager**: Daar wil ik inderdaad wel eens naar kijken. Er kunnen natuurlijk veel verschillende omstandigheden zijn. Ik weet niet of de brief er duidelijker van wordt als wij die allemaal noemen. Misschien zou je voorbeelden kunnen noemen van dingen die in de praktijk het meest voorkomen, zoals een nieuwe baan of een echtscheiding. De Belastingdienst is sowieso bezig al die brieven nog eens heel goed te bekijken en, als het ware, klare taal te schenken. Dit punt wil ik ook wel oppakken en in dat proces meenemen.

De heer **Omtzigt** (CDA): De staatssecretaris en minister hebben helder geantwoord. Kunnen er mensen zijn voor wie de omstandigheden niet fundamenteel gewijzigd zijn die door deze brief ofwel de doorwerkbonus ofwel de combinatiekorting mislopen? Kan zich dat voordoen?

De Jager

Minister **De Jager**: Ik zie de expert op de ambtenarentribune driftig nee schudden. Ik ben gewend geraakt hier in de Kamer altijd een kleine disclaimer neer te leggen. Daarom zeg ik: voor zover ons bekend, is dat niet het geval.

De heer **Omtzigt** (CDA): Dat is een helder antwoord.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik heb de brief die de vorige staatssecretaris van Financiën heeft gestuurd, bij me. Die brief van de Belastingdienst is door 650.000 Nederlanders ontvangen. Ik kan niet onmiddellijk getuigen van grote helderheid over het punt dat mensen toch aangifte moeten doen als hun situatie gewijzigd is, als ze kleine baantjes combineren of als ze in de situatie komen dat ze niet via de voorlopige aftrek of aangifte hun doorwerkbonus verrekend hebben gezien.

Ik hoor nu dat de minister gaat overwegen die brief uit te breiden met concrete voorbeelden. Wij zien graag dat de minister dat snel doet. Dan zou ik ook graag zien dat de kwestie van de kleine baantjes expliciet wordt benoemd. Het gaat over het algemeen over mensen met weinig geld die soms veel van waar zij recht op hebben, kunnen laten liggen bij de Belastingdienst. Tot slot wil ik graag weten of de 650.000 mensen die deze brief hebben gehad, een nieuwe brief krijgen als de minister inderdaad een brief met meer voorbeelden gaat maken.

Minister **De Jager**: Nee, want de brief is al duidelijk genoeg. Je kunt er natuurlijk altijd, als een continu proces, aan werken om brieven duidelijker te maken. Ik heb in antwoord op de heer Remkes al aangegeven dat ik in algemene zin best wil werken aan verbetering. Ik ga echter niet nog een keer als een soort bureaucratisch monstrum verduidelijken dat "gewijzigde omstandigheden" betekent dat iemands omstandigheden zijn gewijzigd. Ik vind de brief op zich duidelijk genoeg. Het kan altijd beter – iedere brief kan beter – en daar wil ik naar kijken.

De heer Vendrik zou als fiscalist meer dan wie ook moeten weten dat een aanslagbrief door de inspecteur wordt verstuurd. Dat is de autonomie van de inspecteur en niet van de staatssecretaris of de minister van Financiën. Dat staat ook duidelijk onder de brief, wel onder mijn exemplaar in ieder geval. Ik ben er uiteraard wel verantwoordelijk voor. Daarom zal ik goed bekijken hoe wij dat in de toekomst beter kunnen doen.

Het gaat niet om een algemene doelgroep van mensen met kleine baantjes. Het gaat over een heel specifieke groep met een meest verdienende partner en een partner die niet of heel weinig verdiend. In veel gevallen wordt ook op een andere manier aangifte gedaan. Nogmaals, wij willen bekijken waar het beter kan. Wij hebben enorm veel standaardbrieven en wij werken er altijd aan om die te verbeteren. Op zich zijn ze helder genoeg, maar het is altijd goed om een stapje vooruit te zetten.